

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. august 2018
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Henrik Skovgaard-Peter-
sen
Sagsnr.: 2018-0035-0044
Dok.: 762050

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AS - AU fra Folketin-
gets Retsudvalg den 24. august 2018**

Samrådsspørgsmål AS:

*”Kan ministeren redegøre for, hvorledes ministeren såvel som ministe-
riets embedsmænd både før, under og efter Tibetkommissionens opret-
telse, arbejde og beretning har haft kendskab til, at Udenrigsministeriet
har eller har haft backups af slettede e-mails, herunder fra fratrådte em-
bedsmænd og ministre, som Tibetkommissionen ikke har modtaget og/el-
ler ikke er blevet oplyst om eksisterer, jf. artiklen ”Ministerium havde
backup af slettede mails: Tibetkommission fik aldrig adgang” fra DR.dk
den 23. maj 2018?”*

Samrådsspørgsmål AT:

*”Ifølge P1 Orientering fastholder formanden for Tibetkommissionen, at
hun og kommissionen ikke vidste, at ministeriet kunne fremskaffe mails
fra ministre og embedsmænd fra flere forskellige systemer, og at den
manglende adgang til ministrenes mails har forhindret kommissionen i
at komme til bunds i sagen. Kommissionsformanden udtaler endvidere til
P1 Orientering, at ”Vi kan jo ikke rigtig komme til bunds, når vi ikke ser
deres mailkorrespondance”. Der henvises til artiklen ”Ministerium
havde backup af slettede mails: Tibetkommission fik aldrig adgang”. Vil*

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ministeren i den sammenhæng redegøre for ministerens handlingsplan for at sikre, at vi nu rent faktisk kommer til bunds i sagen?”

Samrådsspørgsmål AU

”Ifølge P1 Orientering fastholder formand for Tibetkommissionen, at hun og kommissionen ikke vidste, at ministeriet kunne fremskaffe mails fra ministre og embedsmænd fra flere forskellige systemer, og at den manglende adgang til ministrenes mails har forhindret kommissionen i at komme til bunds i sagen. Kommissionsformanden udtaler endvidere til P1 Orientering, at ”Vi kan jo ikke rigtig komme til bunds, når vi ikke ser deres mailkorrespondance”, jf. artiklen ”Ministerium havde backup af slettede mails: Tibetkommission fik aldrig adgang” fra DR.dk den 23. maj 2018. Ministeren udtaler efterfølgende til DR, at ”Jeg synes egentlig, at man skal spørge sig selv, når der nu i hele det her lange kommissionsarbejde ikke har vist sig nogen rygende pistol eller noget, der tilkendegiver, at der skulle ligge noget særligt interessant. Mon ikke – med de her mange mennesker, der er blevet afhørt, og med de mange dokumenter og lydfiler – at der var kommet et eller andet frem, hvis der havde været noget at komme efter? Det kan jeg ikke lade være med at tænke. Men det må man jo vurdere hver for sig. Jeg har det bare sådan, at jeg umiddelbart har svært ved at se grundlaget for det”, jf. artiklen ”Pape afviser ny Tibetkommission: Mon ikke en rygende pistol var dukket op i første omgang?” Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren kommer frem til den vurdering, når den er i direkte modstrid med kommissionsformandens vurdering”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL) og Josephine Fock (ALT).

[Det er aftalt med Udenrigsministeriet, at justitsministeren indleder samrådet.]

[Indledning]

1. Indledningsvis vil jeg gerne sige det helt klart: Vi sidder her på en meget alvorlig baggrund. Tibetkommissionens beretning fra december sidste år slog fast, at borgernes ret til ytrings- og forsamlingsfrihed blev krænket under det kinesiske statsbesøg i 2012 og det officielle besøg året efter. Beretningen slog også fast, at der blev givet urigtige oplysninger til Retsudvalget om politiets håndtering af besøgene.

Siden er der fremkommet oplysninger om, at der er materiale, som *muligvis* kunne have været relevant for undersøgelsen, der ikke er blevet afleveret til kommissionen. Og senest er der kommet oplysninger frem om håndteringen af tidligere officielle besøg fra Kina, som der er grund til at undersøge nærmere.

2. Jeg har på den baggrund taget en række initiativer.

Jeg gennedsatte umiddelbart før sommerferien Tibetkommissionen med opbakning fra et flertal i Folketinget.

Kommissionen skal undersøge håndteringen af demonstrationer mv. i forbindelse med alle officielle kinesiske besøg siden 1995.

Det fremgår også af kommissoriet, at kommissionen skal gives adgang til myndighedernes mailsystemer, andre IT-systemer, servere osv. for at indhente og eventuelt genskabe alt relevant materiale. Kommissionen vil desu-

den blive tildelt den IT-mæssige og anden sagkundskab, der er nødvendig for at indhente og bearbejde materialet.

Så til spørgsmål AT kan jeg kun sige, at Justitsministeriet sætter alt ind på at stille de nødvendige kompetencer og ressourcer til rådighed for undersøgelseskommissionen.

Desuden er det nødvendigt, at vi i Justitsministeriets system kigger indad.

- Jeg har bedt rigspolicechefen, rigsadvokaten og PET-chefen redegøre for de tiltag, de allerede har taget og yderligere vil tage på baggrund af Tibetkommissionens beretning og de nye oplysninger, der er kommet frem. Justitsministeriet har modtaget redegørelserne, og de er også blevet oversendt til Retsudvalget.
- Jeg vil iværksætte en tilbundsående ekstern undersøgelse af politiets, anklagemyndighedens og PET's håndtering af data. Undersøgelsen skal give et samlet overblik over de data, som politiet, anklagemyndigheden og PET opbevarer, og den skal kortlægge regler og praksis for dataopbevaring, så det sikres, at reglerne bliver overholdt. IT-sikkerheden hos de enkelte myndigheder vil også blive gennemgået for at se, om der er behov for at stramme op.

- Justitsministeriet har ansat en koncerndatadirektør som led i en generel oprustning på området.
- Justitsministeriet er i gang med at etablere en whistleblowerordning for departementet, kriminalforsorgen, anklagemyndigheden og politiet.
- Justitsministeriet har – med inddragelse af Datatilsynet – taget initiativ til at udarbejde generelle retningslinjer for statslige myndigheders praksis for opbevaring af bl.a. slettede e-mails. I tilknytning til de generelle retningslinjer forventer ministeriet også at udarbejde nogle anbefalinger, som specifikt handler om den situation, hvor der er udsigt til, at der vil blive nedsat en undersøgelseskommission.

Der skal kort sagt ryddes op, så der kommer styr på datahåndteringen. Det er afgørende for at sikre tilliden til vores politi.

[Justitsministerens tidligere afvisning af en ny undersøgelse (spørgsmål AU)]

3. Så bliver der i spørgsmål AU spurgt til, hvorfor jeg den 24. maj 2018 udtalte, at jeg havde svært ved at se grundlaget for at lade Tibetkommissionens formand gennemgå slettede mails i Udenrigsministeriets backup-systemer.

Til det tror jeg kun, der er at sige, at virkeligheden har overhalet min udtalelse.

Som bekendt kom der i begyndelsen af juni nye oplysninger frem om, at Rigspolitiet havde fundet mailarkiver, som politiet ikke tidligere havde været opmærksom på. På den baggrund besluttede jeg, at Tibetkommissionen skulle gennedsættes.

Siden kom der oplysninger frem om håndteringen af tidligere officielle besøg fra Kina. Det gælder bl.a. den taktiske befaling i forbindelse med besøget fra den kinesiske udenrigsminister i oktober 2011, som jeg orienterede Folketinget om den 14. juni i år. Der er også betjente, der er stået frem og har rejst spørgsmål om politiets håndtering af demonstrationer i forbindelse med officielle kinesiske besøg i 1995 og 2002.

På den baggrund er den gennedsatte kommission blevet bedt om at undersøge håndteringen af officielle kinesiske besøg i Danmark siden 1995, og kommissionen har mulighed for at gå længere tilbage, hvis den finder det relevant.

[Om kendskab til backups af slettede mails i Udenrigsministeriet (spørgsmål AS)]

4. I spørgsmål AS bliver der spurgt til Justitsministeriets kendskab til, at Udenrigsministeriet har eller har haft backups af slettede mails, herunder fra fratrådte embedsmænd og ministre, som Tibetkommissionen ikke har modtaget og/eller ikke er blevet oplyst om eksistensen af.

I den forbindelse kan jeg for det første henvise til besvarelsen af 22. juni 2018 af spørgsmål nr. 796 fra udvalget om emnet.

For det andet lægger kommissoriet for den gennedsatte Tibetkommission op til, at der efter undersøgelsens afslutning vil blive taget stilling til, om myndighedernes håndtering af materialeudleveringen til den oprindelige undersøgelse og samarbejdet med Tibetkommissionen herom skal undersøges.

Med andre ord: Hvis der viser sig at være tegn på, at der bevidst har været tilbageholdt relevant materiale, så skal det selvfølgelig undersøges.

[Afrunding]

5. Til sidst vil jeg understrege – som jeg indledte med – at der er tale om en meget alvorlig sag, som har givet anledning til eftertanke.

Det er vigtigt, at Justitsministeriet drager varig læring af det samlede forløb. Som man også kan læse af de redegørelser, jeg har modtaget fra Rigspolitiet, PET og rigsadvokaten, er der en fælles erkendelse af, at den læring skal forplante sig i form af ændringer i både organisationen og kulturen.

Jeg vil også gerne understrege, at det for mig er afgørende, at kommissionen nu får mulighed for at se på sagen igen i lyset af de oplysninger, der er kommet frem. I

et demokratisk retssamfund som det danske er det selvfølgelig først og fremmest politiets og andre myndigheds opgave at beskytte borgernes rettigheder – *ikke* at knægte dem.

Tak for ordet.